

Om den heliga Eukaristin (Road to Unity)

“The Road to Unity; A collection of agreed statements of the joint Old Catholic – Orthodox Theological Commission, V/4 Holy Eucharist (p. 215-217)” i översättning av Fr. Franciskus Urban

V/4 Den Heliga Eukaristin

1. Eukaristins sakrament (”Nattvarden”) är fokuspunkten i Kyrkans hela liv. I detta sakrament är Kristus närvarande reellt och essentiellt. Han offerar sig själv på ett oblodigt vis och delar med sig av sig själv till de troende i en ständigt ny och reell representation av sitt blodiga offer på korset som gjordes en gång för alla. Så är eukaristin på samma gång sakrament (helig handling, mysterium) och reellt offer. I detta sakrament mottar de troende Kristi kropp och blod och är genom det förenade med honom samt genom honom även med varandra och tar del i hans mäktiga frälsningsverk som har sin klimax i hans offer på korset och i hans uppståndelse.

2. Herren själv instiftade den heliga Eukaristin. Före påskhögtiden under måltiden [på Skärtorsdagen], tog Herren bröd, tackade, delade det, gav åt lärjungarna och sade: ”Detta är min kropp”. Och han tog bägaren, tackade, gav åt lärjungarna och sade: ”Drick av denna ni alla; för detta är mitt blod, det nya förbundets blod, som är utgjutet för många för syndernas förlåtelse. Gör detta i åminnelse av mig”. (Matt. 26:26-29, Mark. 14:22-25, Luk. 22:14-23, 1. Kor. 11:23-25).

3. I bröd och vin, som är konsekrerat och förvandlat i Eukaristin är Herren själv reellt och sant närvarande på ett övernaturligt vis och ger av sig själv till de troende. Bröd och vin är, efter konsekrationen, Kristi kropp och blod och inte enbart symboler för hans kropp och blod. ”Brödet och vinet är inte bilder av Kristi kropp och blod – verkligen inte! – utan den upphöjda kroppen av Herren själv; Herren själv sade: ”’Detta är’ inte bilden av min kropp utan ’min kropp’ och inte bilden av mitt blod utan ’mitt blod’” (Johannes av Damaskus, f.o. 86 – PG 94. 1148 f). I enlighet med deklarationen från den sjunde ekumeniska synoden [konciliet] ”varken Herren eller apostlarna ej heller fäderna har benämnt det oblodiga offret som offerades av prästen som en bild, men som kroppen och blodet i sig [...] inför konsekrationen kallades de för bilder, efter konsekrationen kallas de, i verklig bemärkelse, Kristi kropp och blod; det är vad de är och tros vara” (Mansi 13.265).

4. Eukaristin representerar hela den Gudomliga frälsningsekonomin i Kristus vilken har sin klimax i hans offer på korset och i hans uppståndelse. Det eukaristiska offret står i direkt relation med offret på korset. Offret på Golgata är verkligen inte upprepningsbart. Det skedde en gång för alla (Heb. 7:27). Men Eukaristin är så mycket mer än en symbol eller bild som skall påminna oss om det offret. Det är samma offer som celebreras sakramentalt. Det celebreras som en åminnelse av Herren (”Gör detta till min åminnelse”) och är inte enbart, men en sann och verklig åminnelse och representation av Kristi offer. Kristi kropp och blod är verkligen inför och framför oss. ”Detta (offer) som vi nu också offerar, nämligen det som en gång offerades, det outtömliga. Detta händer i åminnelse vad som en gång skedde; ty han säger ’gör detta i åminnelse av mig’. Inte ett ständigt nytt offer som för de (judiska) prästerna på den tiden, utan vi utför alltid det samma [offret]; eller, snarare, vi utför ett minne [effect a memorial] av offret” (Johannes Chrysostomos, hom. 17.3 i Heb. – PG 63.131). ”Och då vi minns hans lidande i alla våra (nattvards-)firanden – ty det är Herrens lidande som är det offer vi utför – bör vi inte göra något annat än det han har gjort” (Cyprianus av Kartago, ep. 63.17 – PL 4.387/398f).

5. Prästen som officierar vid varje Eukaristi är Herren själv. ”Du är den som offerar och som offeras, som tar emot och är förmedlad, Kristus, vår Gud” (Prayer of the Cherubic Hymn). ”Han är prästen; det är han själv som offerar, och han själv är offergåvan” (Augustinus, civ. 10.20 – PL 41.298; cf. Ambrosius av Milano, enarr. 25 i Ps. 38-PL 14.1051/1102; the same, pair. 9/38 -PL 14.686/720). Hela den Eukaristiska gemenskapen, kleresi och folket, har organisk del i genomförandet av det Eukaristiska firandet. Liturg avseende sakramentet är biskop och präst. Kyrkans praxis samt kanones (kyrkorätten) förbjuder diakonen ”att genomföra offret” (cf. Första ekumeniska synoden, canon 18 – Mansi 2.676).

6. I enlighet med den apostoliska traditionen och praxis, används jäst bröd i Eukaristin. Användandet av ojäst bröd i Väst är en senare sedvänja. I tillägg används också vin – ”vinstockens frukt” (Mark. 14:25) – som sedan gamla tider blandas med vatten (cf. Irenaeus av Lyons, haer. 5.2.3 – PG 7.1125; Cyprianus av Kartago, ep. 63 – PL 4.372-389/383-401).

7. Konsekrationen av bröd och vin i Eukaristin sker under hela den Eukaristiska bönen. Herrens ord ”Tag, ät [...] drick ni alla av den” i den Eukaristiska bönen, som i sin helhet har en konsekrerande karaktär, påverkar inte i sig själva förvandlingen av bröd och vin till Kristi kropp och blod. Förvandlingen sker genom den Helige Ande vars nedstigande det beds för i epiklesen.

8. Efter lämpliga förberedelser kan alla troende ta del i Eukaristin; för de som inte deltar vid Herrens bord tar inte del i livet i Kristus: ”om ni inte äter människosönnens kött och dricker hans blod, så har ni inte liv i er” (Joh. 6:53). I enlighet med den Kyrkans praxis som gäller sedan gamla tider hålls inte ens spädbarn och andra barn borta från Eukaristin. Enbart de odöpta, heretikerna, dem som är separerade från Kyrkan samt dem som på grund av kyrklig disciplin är exkluderade från att ta del av sakramentet (cf. Johannes av Damaskus, f.o. 86 – PG 94.1153). De troende kommunicerar (tar del av sakramentet) i dess båda gestalter (kropp och blod) så som det var vid den sista måltiden.

9. I Eukaristin förenas de troende med sin Herre och med varandra genom kommunionen i hans kropp och blod och utgör tillsammans en enda kropp. ”För det finns ett bröd, vi som är många är en enda kropp, för vi tar alla del i ett och samma bröd” (1. Kor. 10:17). ”Då vi tar del i det enda brödet, blir vi alla en Kristi kropp och ett blod och delar bland varandra och är så enade med Kristus i en kropp” (Johannes av Damaskus, f.o. 86 – PG 94.1153). I gemenskap med Kristus, fylls de troende med nåd och med alla de andens gåvor och välsignelser som gemenskapen med Kristus omfattar. Den gör framsteg i sitt andliga liv, växer i fulländning som har hoppet om uppståndelse till det eviga livet och det fullkomliga deltagandet i det härliga och välsignade Kristi rike.

Enligt den gemensamma gammalkatolska-ortodoxa teologiska kommissionens syn, representerar ovanstående text om den heliga Eukaristin de Ortodoxa och Gammalkatolska kyrkornas lära.

Amersfoort, 3 oktober 1985

(signaturer)

Originaltexten på engelska finns här:

<http://nordisk-katolsk.se/onewebmedia/The-Road-to-Unity.pdf>

Originaltextens lydelse äger giltighet över denna översättning.